

ДИНОЗА́ВРИ (лат. Dinosauria; від грец. δεινός — страшний, жохливий і σαυρος — ящірка) — вимерлі плазуни, які склали основу тваринного світу мезозойської ери і належали до підкласу архозаврів. Переважали рослиноїдні типи, які рухалися на чотирьох кінцівках, на спині й хвості мали захисні кісткові панцирі та шипи. Д. поділяють на два ряди: ящеротазові (тирано-, тарбо-, горго-, целуро-, лістро-, пінако-, стиракозавр, диплодок та ін.) та птахотазові (ігуанодон, зауролюф, стегозавр, качконосий Д., анкілозавр, цератопс та ін.). Більшість родів ящеротазових були хижаками. Вони рухалися на двох кінцівках, які закінчувалися трьома пальцями з потуж. пазурами, та мали міцні щелепи з двадцятисантиметр. зубами-кинджалами. Ящеротазові полювали на своїх родичів —

рослиноїд. Д. Скелети та кладки яєць цих рептилій трапляються на всіх материках, найбільше — у Пн. Америці, Серед. Азії (Монголія) й Африці; в Україні — у крейдових відкладах Криму. Їх вивчення має велике значення для з'ясування еволюції хребетних і фіз.-геогр. умов тріасового, юрського і крейдового періодів в історії Землі.

Рекомендована література

1. Аугуста И., Буриан З. По путям развития жизни. Прага, 1955
2. Динозаври: Володарі Землі / Пер. з англ. Х., 2002.

[Д. Є. Макаренко](#)

Бібліографічний опис:

Динозаври / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-24338>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).